

อยากเก่งภาษาอังกฤษ ต้องคิดนอกกรอบ

ผศ. บุญเลิศ วงศ์พรหม

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

(บทความนี้ตีพิมพ์ที่หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 31 สิงหาคม 2553 หน้า 11)

“หากสักวันหนึ่งมีเทวดามาจุดต่อหน้า แล้วบอกว่าให้ผมเลือกเก่งได้อย่างเดียว จะเลือกอะไร? ผมตอบโดยไม่ต้องคิดว่า ผมขอเลือกภาษาอังกฤษ เพราะถือเป็นภาษาสากล อาชีพของผมเพื่อฟูและหารายได้จนถึงปัจจุบันนี้ก็เพราะเก่งภาษาอังกฤษ ความสำเร็จในด้านกฎหมายใช้วิชาความรู้ทางนิติศาสตร์เพียง 25% ส่วนอีก 75% มาจากอีกสามส่วน ได้แก่ Team Work, ภาษาอังกฤษ และการประยุกต์ใช้ความรู้ในการแก้ปัญหา” ถ้อยความคิด คำยืนยันจาก ดร. สุวรรณวลัยเสถียร ทนายความผู้เชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายและบัญชีภาษีอันดับต้นๆของเมืองไทย

ภาษาในโลกนี้มีมากกว่า 6,000 ภาษา มี 45 ประเทศใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการ และใช้เป็นภาษากลาง (Lingua Franca) ในการติดต่อสื่อสารทั่วโลก Marshall McLuhan จึงฟันธงว่าภาษาอังกฤษคือภาษาของโลก แม้มันจะไม่ได้เป็นภาษาที่มีคนใช้มากที่สุดดังภาษาจีน หรือฮินดีก็ตาม แต่มันมีความสำคัญในการใช้เพื่อเจรจาทางการธุรกิจ การทหาร และการต่างประเทศทั่วโลก นับวันประเทศเราได้หลุดเข้าไปสู่วงโคจรภาษา อันมีนัยแห่งความเป็นสากลเรื่อยๆ เป็นเหตุให้เราต้องปรับปรุงการใช้ภาษาอังกฤษกันขนานใหญ่ มันมีพลังเพียงพอที่จะทำให้คนที่ไม่สนใจ ยกที่จะอาศัยอยู่ในสังคมโลกยุคโลดโผนคนเก่งอย่างปัจจุบัน ที่สำคัญจากการสำรวจของ Business Week Statistics ระบุว่า การเก่งภาษาอังกฤษช่วยเพิ่มเงินเดือนให้คุณได้ถึง 35% ดังนั้น ภาษาอังกฤษจึงเปรียบประหนึ่งเป็นวิชาแห่งโอกาสให้กับเรา

ในการศึกษาภาษาอังกฤษก็ต้องคิดนอกกรอบ ไม่มีสูตรสำเร็จรูปตายตัวสูตรใดสูตรหนึ่งที่จะทำให้เราประสบผลสำเร็จในการศึกษาภาษาอังกฤษได้ เพราะภาษาอังกฤษยังไม่ตาย ยังมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพพื้นที่ สังคม ผู้คนในแต่ละประเทศอยู่ รูปภาษาจะเปลี่ยนแปลงไปตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศ

การคิดนอกกรอบนั้น พวกอเมริกันคือโมเดลที่ดี พวกเขาถูกฝึกมาแบบที่พ่อแม่ให้อิสระในการคิด สถานศึกษาก็ให้อิสระในการปฏิบัติ จึงไม่ค่อยจะติดกรอบอะไรกับใครนัก เราจึงเห็นพวกนี้คิดอะไรแปลกๆ แตกต่างจากคนอื่นได้ แล้วเขาก็ยอมรับว่าคนอื่นมีความคิดแตกต่างกัน ไม่เรียกว่า “ขัดแย้ง” ในส่วนคนจีนเขามีอิสรภาพในการคิด เป็นจำพวก “ฉันจะเอาให้ได้” คนจีนจึงทำอะไร คิดอะไรไม่มีกรอบ เอาแต่ผลลัพธ์มากกว่า คนญี่ปุ่นกลับมีกรอบมาก หยุ่มหิม สังคมเขาเข้มงวด ไม่ค่อยมีใครแย้งกับกรอบหรือกฎมากนัก ทุกคนพยายามปฏิบัติตามโดยไม่คัดค้านอะไร

แตกต่างจากเราตรงที่เขาพยายามทำให้ดีกว่าภายใต้กฎเกณฑ์ แต่สิ่งที่คนญี่ปุ่นกับคนไทยมีเหมือนกันคือหากไม่มีกรอบแล้ว จะทำอะไรไม่ถูก จึงสังเกตได้ว่าญี่ปุ่นจะเป็นนักเรียนแบบที่มักจะทำอะไรได้ดีกว่าต้นแบบ เป็นพวก “คิดในกรอบให้ดีกว่า”

มิใช่เป็นเพราะคิดนอกกรอบหรือคิดกฎทางกฎเกณฑ์ทางภาษาหรือ? จึงเกิดมีภาษาอังกฤษในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแบบอเมริกัน ออสเตรเลีย สิงคโปร์ มาเลเซีย อินเดีย ฟิลิปปินส์ ฮองกง ประเทศเหล่านี้ล้วนแต่มีการใช้ภาษาอังกฤษที่แตกต่างจากภาษาอังกฤษต้นแบบ (British English) ไม่ว่าจะเป็นการสะกด และการออกเสียง จากนั้นไป เราจะไปคอนเฟิร์มไม่ได้อีกแล้วว่า ภาษาแบบไหนดี อันไหนไม่ถูก เพราะภาษาอังกฤษก็จะปรับตัวไปตามกาลสมัยและเหตุปัจจัยของประเทศนั้นๆ (Language Changes)

ดังนั้น เวลาพูดไม่ควรไปยึดติดอยู่กับรูปแบบเก่าๆ ไม่ต้องไปกังวลกับความถูก/ผิด มากนัก แม้ความถูก-ผิดจะถือเป็นบรรทัดฐานในการใช้ภาษา แต่ความถูกผิดนี้มันครอบงำเราให้หวาดกลัว ขาดความมั่นใจ จนเป็นเหตุให้ไม่กล้าพูด หากไม่เอ่ยปากพูดยอมเป็นไปไม่ได้ที่เราจะพบกับความเก่ง ความเชี่ยวชาญในการใช้ภาษาได้ เพราะการใช้ภาษามันเกิดมาจากการลองผิดลองถูกครั้งแล้วครั้งเล่า แต่หากเราหลุดออกจากกรอบ แล้วคิดใหม่ ฝึกเสียใหม่ ปรับทัศนคติเสียใหม่ เราก็จะพบว่าภาษาอังกฤษมันมีความเป็นไปได้รอคอยอยู่

จริงอยู่! ในระหว่างการฝึกหัดนั้น เราอาจประสบกับปัญหานานาประการ อุปสรรคสำคัญที่เห็นโดดเด่น ได้แก่

1. ถูกแทรกแซงจากภาษาแม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการออกเสียง โครงสร้าง และสำนวนภาษา เพราะธรรมชาติของนักศึกษาไทยเวลาจะพูดหรือเขียนมักจะคิดเป็นภาษาไทยก่อน แล้วค่อยแปลเป็นภาษาอังกฤษอีกทอดหนึ่ง ถือเป็นการทำงานซ้ำซ้อน เพราะเราถูกปลูกฝังให้ทำงานในระบบดังกล่าวมาแต่ต้น

2. เนื้อหาที่นำเสนอไม่สอดคล้องกับยุคสมัย บทเรียนไม่เข้ากับบริบทสังคม การนำเสนอบทเรียนของครูอาจารย์ขาดความเข้าใจ ไม่น่าติดตาม ห้องเรียนเป็นลักษณะที่ครูคือผู้ครอบครองวิชาความรู้ และนักเรียนเป็นผู้รับ การนำเสนอบทเรียนของผู้สอนควรจะเปลี่ยนเป็นห้องเรียนแห่งความสนุกสนาน

3. ไม่กล้าพอ ไม่กล้าพูดภาษาอังกฤษทั้งต่อหน้าครูบาอาจารย์ หรือแม้แต่กับเหล่าเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน เพราะกลัวผิด ขาดความมั่นใจทั้งในสำนวนและสำเนียงของตน ปฐมเหตุแห่งปัญหานี้อาจเป็นเพราะวัฒนธรรมการศึกษาในประเทศไทยเรานั้นไปที่ความถูก-ผิดของตัวภาษา (Accuracy) มากกว่าเนื้อหา (Content) หรือ ความคล่องในการใช้ภาษา (Fluency) เราถูกปลูกฝังให้เป็นผู้ตามมาโดยตลอด คนที่ทำตามกรอบคือคนดี ส่วนคนที่คิดนอกกรอบคือพวกสังคมไม่ให้การยอมรับ อันนั้นก็ผิด อันนี้ก็ไม่ได้ อันโน้นก็ไม่เหมาะสม เด็กจึงขาดความมั่นใจในการแสดงออก

4. ขาดความรับผิดชอบ หากคุณอยากเก่ง คุณต้องลงมือทำเอง ครูเองไม่มีมันต์ขลัง ไม่มีพลังวิเศษที่จะเสกให้เก่งขึ้นมาได้ ตลกตเป็นแต่เพียงผู้บอก เป้าหมายของแต่ละคนมีอยู่แล้ว เส้นทางไปสู่เป้าหมายก็มีหลายเส้นคนชี้แนะแนวทางก็มีเพียงแต่ว่าใครจะเริ่มออกเดินไปสู่เป้าหมายดังกล่าวหรือไม่ ครูบางคนหากลูกศิษย์ไม่ยอมเดินก็อาจมีการเตะก้นให้เริ่มเดินบ้าง แต่หากเตะก้นแล้วยังไม่ยอมเดินอีก ก็สุดวิสัยที่จะสอน แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาฯผู้ล้าเลิศ ก็มีอาจช่วยให้สาวกที่นั่งฟังพระธรรมเทศนากว่าห้าร้อยคนให้บรรลุเป็นพระอรหันต์ได้ทุกคน ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับบุญบารมีของแต่ละคน จะป่วยกล่าวไปไยแค่ครูธรรมดาคคนหนึ่ง ทำใจเสีย!

5. ความไม่เอื้ออำนวยของสภาพแวดล้อม ขาดโอกาสที่จะได้ใช้ในชีวิตประจำวัน ภาษาอังกฤษกลายเป็นเพียงวิชาที่เรียนเพื่อใช้สอบเท่านั้น มิใช่เรียนรู้เพื่อที่จะนำมาใช้ เมื่อไม่ได้ใช้ศัพท์ คำนวน และรูปประโยคต่างๆ ที่เรียนมาก็เป็นอันลืมเลือน ขาดความคล่องในการพูด-เขียน ความเก่ง ความถนัดในทักษะต่าง ๆ ก็เป็นอันตรธานหายไป

หากเราอยากเก่งก็น่าจะมองข้ามสิ่งกีดขวางเหล่านี้ไปให้ได้ ควรหาโอกาส ฝึกฝนอยู่เนืองๆ หาเพื่อนชาวต่างชาติเพื่อพูดคุย ปัจจุบันนี้โอกาสเปิดกว้าง สื่อต่างๆพยายามส่งเสริมให้คนไทยได้สัมผัสกับบรรยากาศที่เป็นภาษาอังกฤษมากกว่าเก่าก่อน เราควรหาโอกาสเข้าไปใช้บริการสื่อเหล่านั้นอยู่เสมอ ความรู้ส่วนอื่นเราสามารถเรียนรู้จากสื่อเสริมต่างๆได้ แต่เราจะต้องเตรียมเครื่องมือในการเสาะแสวงหาความรู้ไว้ให้พร้อม นั่นคือภาษาอังกฤษต้องดี

อย่าให้คนทั้งโลกดูถูกเราว่าเป็นผู้อ่อนซ้อมในการใช้ภาษาอังกฤษ **ดังที่ปรากฏเป็นข่าวสะเทือนใจคนไทย สะท้อนให้เห็นถึงระบบการจัดการศึกษาของไทยล้มเหลว** เด็ก ป.3 แล้วยังอ่านหนังสือไม่ออก การศึกษาภาษาอังกฤษเราตามหลังประเทศเพื่อนบ้านเราแทบจะทุกประเทศ ล่าสุดจากการสำรวจที่นำเสนอโดยท่านอาจารย์ชงทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษา เปิดเผยว่า ศักยภาพในการใช้ภาษาอังกฤษของไทยอยู่ในอันดับรั้งท้ายคืออันดับที่51

ได้ยื่นข่าวนี้อแล้ว เสร์ใจครับ